ХАЛҚЛАРИМИЗНИНГ ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИГИ—
СОВЕТ ДАВЛАТИ ҚУДРАТИНИНГ МАНБАИ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 50 (4766).

13 МАРТ СЕШАНБА 1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

КЎП МИЛЛАТЛИ СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ БИРЛИГИ ОЛМОСДЕК МУСТАҲКАМДИР. ОЛМОС РАНГ-БАРАНГ ТОВЛАНИБ ТУРГАНИ СИНГАРИ ХАЛҚИМИЗНИНГ БИРЛИГИ ҲАМ ВАТАНИМИЗДАГИ БАРЧА МИЛЛАТЛАРНИНГ ФАЗИЛАТЛАРИ БИЛАН КЎРКАМДИР. БУ МИЛЛАТЛАРНИНГ ҲАР БИРИ БАДАВЛАТ, ЭРКИН ВА БАХТЛИ ҲАЁТ КЕЧИРМОҚДА.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

БЕБАҲО БОЙЛИГИМИЗ

Мамлакатимизда социалистик қурилиш йилларида қўлга киритилган буюк тарихий ғалабалардан бири ленинча халқлар дўстлигининг мустаҳкам қарор топганлиги, пролетар интернационализми ғояларининг тантана қилганлиги бўлди. Монолитдек мустаҳкам, баҳор осмонидек тиниқ, қуёш ёғдуларидек ҳароратли, океан тубидек чуқур бўлган бу дўстлик шундай ҳайратомуз кучга айландики, эндиликда у жамиятимизни ҳаракатга келтириб турган қудратли омил, ҳаётимиз қонуни, совет кишиларининг аҳлоқ нормаси, барча зафарларимиз гарови бўлиб қолди.

Миллатлар ва элатларнинг буюк ҳамкорлиги — СССР тарихий тараққиёт йўлининг ярим асрлик чўққисидан туриб, ўтмишга бир назар ташласак, қилинган ишларга баҳо берсак, мамлакатимизда миллий масаланинг муваффақиятли ҳал этилганлиги, илгари эзилаб келган миллатларнинг қолоқлиги абадий тугатилганлиги бизга мутлақо табиий ва одатдаги бир ҳол бўлиб туюлади. Лекин бундай ютуққа эришиш осонликча бўлмади. Октябрь зиёси, Ленин даҳоси, большевиклар раҳнамолиги туфайли, улкан меҳнат ва жасорат эвазига кўпмиллатли совет халқлари ана шундай оламшумул зафар қуча олдилар.

Бу ғалаба аввало мамлакатимиздаги илгари эзилиб келган қолоқ халқлар бахт-саодатига хизмат қилди. Бу ғалаба умуман улуғ Совет Ватанимиз бахт-саодатига хизмат қилди, чунки у Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини янада қудратли ва жипслашган мамлакатга айлантирди, қардош республикалар бирлигини чинакам бузилмас бирликка айлантирди.

Ленинча миллий сиёсат тантанаси, СССР халқларининг бузилмас бирлиги ва қардошларча дўстлиги барча иттифоқдош республикалар қатори Совет Ўзбекистонининг бугунги қиёфасида ёрқин ифодаланиб турибди. Ўтмишда чор Россиясининг қолоқ ўлкаларидан бири бўлган Ўзбекистоннинг инқилобдан аввалги қиёфасини ҳозирги ҳаёти билан таққослаш ҳам қийин. Негаки, ҳозир республикамизда мавжуд бўлган нарсаларнинг кўпчилиги ҳақида у пайтларда ҳатто орзу ҳам қилинмас эди. Илгари чоризмнинг фақат хом ашё етказиб берувчи мустамлакаси бўлган бу ўлка Совет ҳокимияти йилларида қудратли индустриал-аграр республикага айланди. Советлар мамлакатининг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида экономика ва маданий қурилишнинг янги-янги ютуқларини қўлга киритмоқда.

Буларнинг барчасига Ленин партияси, унинг коллектив заковати ва букилмас иродаси, ташкилотчилик ва раҳнамолик роли, СССР халқларининг буюк дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги, социалистик тузумнинг афзаллиги туфайли эришиш мумкин бўлди.

Ягона иттифоқ оиласига бирлашган ҳар бир қардош республиканинг, ҳар бир миллат ва элатнинг шонли ярим аср мобайнида эришган бундай оламшумул ютуқлари СССРнинг эллик йиллигига бағишланган юбилей тантаналарида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллиги тўғрисида» қилган докладида ёрқин акс эттириб берилди. Бу ютуқлар ҳар бир совет кишисида ўз Ватанига бўлган муҳаббатини янада жуш урдириб юборди, халқларнинг бузилмас бирлиги ва қардошларча дўстлигини кўз қорачиғидек авайлаб асрашга, уни мустаҳкамлашга даъват этмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ўз докладида меҳнаткашларни интернационализм ва совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялашнинг ҳозир олдимизда турган вазифаларига тухталиб, қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: «Партия мамлакатни Ленин белгилаб берган йўлдан янада ривожлантириш масалаларини ҳал этишда Совет Иттифоқининг барча гражданларини интернационализм ва совет ватанпарварлиги руҳида доимо, мунтазам равишда ва чуқур тарбиялаш ишига катта эътибор беради. Ана шу икки тушунча биз учун бирдан-бир ажралмас яхлит бир тушунчадир. Ўз-ўзидан равшанки, совет турмушининг ўзи, бутун воқелигимиз меҳнаткашларни шу руҳда тарбиялайди. Лекин бу ўринда партиянинг асосий идеология фронтидаги барча ходимларнинг онгли равишда куч-ғайрат сарфлашлари ҳам зарурдир. Бизнинг шу соҳадаги ишимиз — коммунизм қуришдаги умумий ишимизнинг ғоят муҳим қисмидир».

Яқинда бўлиб ўтган республика партия активи йиғилишида ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида»ги доклади муносабати билан ғоявий-сиёсий ишларни ва меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашни янада кучайтириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Актив йиғилиши республика меҳнаткашларини совет ватанпарварлиги ва интернационализм руҳида, кишиларни ғоявий-сиёсий ва аҳлоқий тарбиялаш ишини такомиллаштиришнинг, идеология ишининг самарадорлигини оширишнинг йўл-йўриқларини белглаб берди. Йиғилишда кўрсатиб ўтилганидек, меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш масалалари ғоят кўп миллатли республикамиз учун жуда катта аҳамиятга эгадир. Ўзбекистон ССРда юздан ортиқ миллат ва элатларнинг вакиллари истиқомат қилмоқда. Республикадаги барча меҳнат коллективлари кўп миллатли коллективлар бўлиб, уларнинг ҳаммаси ягона дўст оилада яшамоқдалар, бир ёқадан бош чиқариб, умумий мақсадга эришиш йўлида меҳнат қилмоқдалар, ўзларининг ватанпарварлик ва интернационал бурчларини тўғри англамоқдалар.

Шуни ҳам айтиш керакки, меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш стихияли жараён ёки қисқа муддатли мавсумий иш эмас, аксинча, коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида олиб бораётган бутун идеология ишимизнинг таркибий қисми бўлиб, аниқ мақсадга қаратилгандир. Бинобарин, бу ишни пропаганда тадбирларидангина иборат қилиб қўйиш ярамайди. Бу иш барча партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органлари, жамоат ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Меҳнаткашларга пролетар интернационализми, халқлар дўстлиги ва совет ватанпарварлиги ғояларини сингдиришда кейинги йилларда пайдо бўлган энг таъсирчан форма ва методлардан, пропаганда, сиёсий агитация, матбуот, телевидение, радио, адабиёт ва санъатдан кенг фойдаланиш, бу соҳада катта ва хилма-хил ишларни изчиллик билан, сабот билан бажара бориш талаб этилади. Шунга эришиш лозимки, бу иш олдимизда турган улуғвор вазифалар — партия XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш, тўққизинчи беш йиллиқ топшириқларини муваффақиятли бажариш вазифалари билан чамбарчас боғлиқ ҳолда олиб борилсин. Бошқача айтганда, коммунистик сиёсий-тарбиявий ишлар меҳнаткашларни хўжалик ва маданий қурилишда янгидан-янги ютуқларга сафарбар этсин.

Ленинча халқлар дўстлиги Совет давлати енгилмас кучларининг манбаи, кўп йиллик меҳнат ва курашларда қўлга киритилган бебаҳо мулкимиздир. Шундай экан, барча миллатлар ва элатларнинг интернационал бирлиги, қардошлиги ва ҳамкорлигини сабот билан мустаҳкамлайлик.

✦ ОҚҚЎРҒОН районидаги «Москва» колхози кўп миллатли хўжаликлардан. Бу ерда бир қанча миллат вакиллари ака-укадек аҳил ва иноқ, бирдамлик билан меҳнат қиладилар. Шу якдиллик туфайли колхоз иқтисодий жиҳатдан тобора юксалиб бормоқда. Ҳосилдорликда бу хўжалик пешқадамлар сафига ўтиб олди. Механизатор рус йигити Анатолий Тихвинский билан турк ўғлони механизатор Муслим Тафиев пахтачиликни ривожлантиришда ғайрат ва шижоат кўрсатаётган азаматлардан. Фотомухбиримиз А. АБАЛЯН яқинда ана шу колхозда бўлиб, қардош биродарларни суратга тушириб қайтди. Сиз суратда колхозчи турли миллат вакилларини кўриб турибсиз.

ТУТЗОРЛАР КЕНГАЙМОҚДА

Бекобод районидаги йирик хўжаликлардан бири ҳисобланган Дзержинский номли колхозда пахтачилик, чорвачилик билан бир қаторда пиллачиликни ривожлантиришга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Хўжаликнинг «кумуш тола» миришкорлари меҳнатда йил сайин қувончли ютуқларни қўлга киритишмоқда. Ўтган юбилей йилида колхоз пиллачилари давлатга пландаги 11 ўрнига 13 тоннадан зиёд «кумуш тола» топширишга муяссар бўлишди.

Бундай ютуқни қўлга киритишда аввало озуқа базасини мустаҳкамлаш туфайли эришилди, тутзорлар яхши парвариш қилиниб, соғлом ва мўл барг олинди.

Колхоз пиллачилари бу йил давлатга янада кўп «кумуш тола» етказиб бериш тадбирларини кўришмоқда. Тут плантациялари янада кенгайтирилди, 25000 тупдан зиёд тут кўчати ўтқазилиб, парвариш қилинмоқда.

А. ҲАЙДАРОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ПАРТИЯ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ХИМИЯ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ МИНЕРАЛ ЎҒИТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ ҚАНДАЙ БАЖАРАЁТГАНЛИГИ МАСАЛАСИНИ КЎРИБ ЧИҚДИ

Қабул қилинган қарорда шу нарса таъкидланадики, Химия саноати министрлиги, Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги, бир қанча бошқа саноат министрликлари ва қурилиш министрликлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини химиялаш соҳасида партия қўйган вазифаларни бажариш юзасидан катта иш қилдилар, бу иш қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашнинг КПСС XXIII ва XXIV съездлари ишлаб чиққан программанинг жуда муҳим таркибий қисмидир.

Кейинги етти йил мобайнида 43 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқарадиган янги қувватлар ишга туширилди, бу эса, мамлакатда саккизинчи беш йиллик бошида мавжуд бўлган ҳамма қувватлардан кўпдир. Янги заводлар ва цехлар замонавий техника асосида, илғор технология жараёнлари ва серунум асбоб-ускуналардан фойдаланган ҳолда қурилмоқда. Шу вақт ичида минерал ўғит ишлаб чиқариш ва уни қишлоқ хўжалигига етказиб бериш асосан концентрат ва мураккаб ўғитларнинг янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ҳисобига икки баравардан зиёд ортди.

Ҳозирги беш йиллик топшириқларини бажариш яхши бошланди. Ўтган икки йилда минерал ўғит ишлаб чиқариш халқ хўжалик плани ва янги қувватларни ишга тушириш топшириқлари бажарилди.

Бу натижаларда партия ташкилотларининг зўр ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий иши, химиклар, қурувчилар ва машинасозларнинг юксак меҳнат ғайрати туфайли эришилди.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитетининг қарорида таъкидланадики, Химия саноати министрлиги ўғит ишлаб чиқаришни янада тезроқ суръатлар билан кўпайтириш учун мавжуд имкониятлардан ҳали тўла-тўкис фойдаланаётгани йўқ, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш соҳасидаги ишни лозим даражада кучайтириб юбормади. Бу тармоқда ишга туширилган кўпгина цехлар, қурилмалар узоқ вақтгача лойиҳа қувватларини ўзлаштира олмаётир. Шу сабабли халқ хўжалигига кўп миқдорда ўғит юборилмай қолмоқда. Ишлаб чиқариш ҳажми, меҳнат унумдорлиги ва бошқа иқтисодий кўрсаткичлар юзасидан белгиланган топшириқларни бажармаётган корхоналар бор.

Министрлик минерал ўғит сифатини яхшилаш борасидаги зарур тадбирларнинг ҳаммасини амалга оширди. деб бўлмайди. Фосфорли ўғитларнинг ва бошқа хил ўғитларнинг анчагина қисми донадор қилинмасдан чиқарилмоқда ва шу сабабли бу ўғитлар ташиш ва асраш вақтида қотиб қолмоқда.

Минерал ўғит ва унинг учун керакли хомашё ишлаб чиқарувчи корхоналарни қуриш ишида катта-катта камчиликлар бор. Ўтган икки йил ичида қурилиш министрликлари бошлаб қўйилган объектларни қуришда жуда орқада қолиб кетдилар.

Минерал ўғит саноати учун химия асбоб-ускуналари ишлаб чиқаришдаги катта камчиликлар ҳам таъкидлаб ўтилди.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида баъзи область ва шаҳар партия ташкилотлари корхоналар ва ташкилотлар коллективларининг бутун куч-ғайратини капитал қурилиш топшириқларини бажаришга, янги қувватларни ўз вақтида ўзлаштиришга, ишлаб турган заводлар ва цехларни техника билан қайта қуроллантиришга, ишлаб чиқариш резервларини тўлиқроқ аниқлаб, улардан фойдаланишга қаратиш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрмаётганликларига эътибор жалб қилиб ўтилган.

КПСС Марказий Комитети химия саноати министри ўртоқ Костандов зиммасига КПСС XXIV съездининг минерал ўғит ва унинг хом ашё ишлаб чиқаришни ривожлантириш соҳасидаги директиваларини бажаришда кўрсатиб ўтилган камчиликларни тугатиш вазифасини юклади. КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь Пленуми қарорларига асосланиб, Химия саноати министрлигига минерал ўғит саноати ишининг самарадорлигини анча кучайтиришни таъминлайдиган тадбирларни амалга ошириш таклиф қилинди.

КПСС Марказий Комитети СССР Госпланига, Химия саноати министрлигига, қурилиш ва бошқа министрликларга 1973—1975 йилларда минерал ўғит ишлаб чиқаришни, корхоналар қуриш ва реконструкция қилишни жадаллаштириш учун қўшимча тадбирларни амалга ошириб, беш йилликнинг охирги йилида минерал ўғит ишлаб чиқариш ҳажмини 90 миллион тоннага етказишни таъминлашни топширди.

Халқ хўжалигида минерал ўғитни ташиш ва асраш чоғида катта исрофгарчиликка йўл қўйилаётганлигини таъкидлаб, КПСС Марказий Комитети СССР Госснаби, СССР Госплани, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Союзсельхозтехника», Химия саноати министрлиги, Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги, Йўллар министрлиги, Граждан авиацияси министрлиги, иттифоқдош республикалар Компартияси Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, ўлка ва область партия комитетлари зиммасига минерал ўғитларнинг нобуд бўлишини тугатиш ва ундан янада самаралироқ фойдаланиш юзасидан қонкрет тадбирларни амалга ошириш вазифасини юклади. СССР Халқ контроли комитетига ўғитни ташиш ва асраш қандай ташкил этилганлигини мунтазам равишда контроль қилиб туриш топширилди.

КПСС Марказий Комитети ВЛКСМ Марказий Комитетининг минерал ўғит саноати қурилишларидаги оталиқ ишини кучайтириш тўғрисидаги ташаббусини маъқуллади.

КПСС Марказий Комитети қатъий ишонч билдириб айтадики, министрликлар ва идоралар, жойлардаги партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, химия корхоналари ва қурилишларининг ходимлари минерал ўғит ва унинг учун хом ашё ишлаб чиқарувчи корхоналарни, химия ва нефть машинасозлиги заводларини қуриш ва уларнинг қувватларини кўпайтириш программасини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун бутун куч-ғайратларини ишга соладилар ва шу тариқа мамлакат қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

КОММУНИСТЛАРНИНГ ҒОЯВИЙ БАЙРОҒИ

Илмий коммунизмнинг биринчи программ хужжати — К. Маркс билан Ф. Энгельснинг «Коммунистик партия манифести» босилиб чиққан кунга 125 йил тўлди. Коммунистлар союзининг топшириғига биноан, пролетариатнинг улуғ устозлари халқаро ишчилар синфи ана шу биринчи революцион ташкилотнинг программаси сифатида ёзган «Манифест» марксизмнинг ўлмас асари бўлиб тарихдан абадий жой олди. В. И. Ленин таъкидлаб ёзганидек, бу асар бугун дунёга ёйилди ва бамисоли кеча ёзилгандек ҳамма асосий масалаларда ҳамон тўғри, жозибадор ва жонли бўлиб турибди.

9 март куни Москвада, Союзлар уйининг Колонна залида очилган бирлашган илмий конференция халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати тарихидаги шонли санага бағишланди. Конференцияни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти, ижтимоий фанлар академияси, олий партия мактаби ва СССР Фанлар академиясининг гуманитар институтлари чақирган.

Конференция ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари, академик Б. Н. Пономарев, таниқли олимлар, КПСС ветеранлари, партия ходимлари, ижтимоий фанлар муаллимлари қатнашмоқдалар. Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси академик Тодор Павлов, бир қанча социалистик мамлакатлар элчихоналарининг дипломатик ходимлари ҳозир бўлдилар.

Конференцияни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг директори, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик П. Н. Федосеев очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари, академик Б. Н. Пономарев кириш нутқи сўзлади.

Биз ҳар куни газетани қўлга олганимизда: «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган шиорга кўзимиз тушади. Ана шу оташин сўзлар бундан 125 йил муқаддам биринчи марта «Коммунистик манифест»да янграган эди.

Революцион тарихимизнинг ҳамма шонли саналари «Коммунистик манифест»да биринчи марта баён этилган ғояларнинг тантанаси билан боғланган. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг бутун ер юзида зўр тантана билан кенг нишонланган 50 йиллиги ҳали ҳаммамизнинг кечагидек эсимизда,— ахир бу—муқаррарлиги биринчи бор «Коммунистик манифест»да эълон қилинган ўша революциянинг ўзгинаси эди.

ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини Советлар мамлакатининг халқлари чет эллик дўстларимиз билан бирга яқиндагина байрам қилдилар.

Ҳозир барча совет кишилари— ишчилар, колхозчилар, зиёлилар ўзларининг кундалик меҳнатлари билан КПСС XXIV съезди ўртага қўйган вазифаларни бажаришга ҳисса қўшмоқдалар.

«Правда» газетаси бош редакторининг биринчи ўринбосари, СССР фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. Г. Афанасьев «Илмий коммунизм манифести» деган мавзуда доклад қилди.

«Коммунистик партия манифести» ва ҳозирги замон халқаро ишчилар ҳаракати» тўғрисида КПСС марказий комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг бўлим мудири, профессор А. И. Соболевнинг доклади тингланди.

(ТАСС).

ЯГОНА ОИЛАДА

✦ Ўзбекистон ССРда 100 дан ортиқ миллат ва элатларнинг вакиллари истиқомат қилмоқда.

✦ Республика Коммунистик партияси ҳам кўп миллатли бўлиб, унинг сафларида 83 миллат ва элатга мансуб коммунистлар бор.

✦ Уруш йилларида Ўзбекистон мамлакатнинг фронт яқинидаги районларида кўчирилган юзга яқин йирик саноат корхонасини, неча ўнлаб фан, маданият муассасаларини ва миллиондан ортиқ кишини, шу жумладан юз минглаб болаларни ўз бағрига олди.

✦ Республикада 1300 та йирик корхонани бирлаштирган юздан ортиқ саноат тармоғи бор.

✦ Ўзбекистон маҳсулоти барча иттифоқдош республикаларга, жаҳоннинг 90 мамлакатига экспорт қилинмоқда.

✦ Иттифоқимиз яшаб келаётган йиллар мобайнида Ўзбекистон ССРда саноат маҳсулоти ҳажми 240 баравар, пахтанинг ялпи ҳосили 120 баравар кўпайди.

✦ Революцияга қадар Ўзбекистонда битта ҳам олий ўқув юрти йўқ эди. Ҳозир эса икки университет, 38 институт ишлаб турибди, буларда 230 минг нафардан кўпроқ студент ўқимоқда.

✦ Республикада халқ хўжалигида ишлаб турган ҳар минг кишига олий ва ўрта маълумотли 660 киши тўғри келади.

✦ Ўзбекистонда 24 театр, филармония, 3,5 минг клуб, 4 мингга яқин киноустановка, 6 минг оммавий кутубхона, кўплаб музей ва спорт иншоотлари ишлаб турибди. Ўзбекистон пойтахтида, областлар, шаҳарлар, районларда 226 та газета, 127 та журнал нашр этилмоқда. Республикада чиқарилаётган барча китобларнинг йиллик тиражи 32 миллион нусхадан ошиқ.

✦ Шаҳар ва қишлоқларда 1233 касалхона ишлаб турибди. Бу касалхоналарда ҳар 10 минг кишига 100 тадан кўпроқ жой тўғри келади. Бу эса Америка Қўшма Штатларидагидан анча кўп, Туркиядагига нисбатан 6 баравар кўп.

Инқилобдан илгари битта ҳам санаторий ёки дам олиш уйи бўлмаган эди. Ҳозир 83 та санаторий ва дам олиш уйи бор.

✦ Ҳозир республикада 9 мингдан кўпроқ мактабда меҳнаткашларнинг 3,5 миллион нафар боласи билим олмоқда.

ВАТАНПАРВАРЛИК ВА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ — СОВЕТ КИШИСИНИНГ БУЮК ФАЗИЛАТИ

✦ ҚАРДОШЛАР КАФТИДА ҚАД КЎТАРГАН ШАҲАР. Азим пойтахтимиз — Тошкентни дўстлик, қардошлик шаҳри дейишади. Негаки, табиий офат юз бериб, кўпгина бинолар жиддий зарар кўрган дастлабки кунларданоқ қардош республика қурувчилари ёрдамга келдилар. Улар Тошкентни қисқа вақт ичида қайтадан бунёд этиш учун қаҳрамонлик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилдилар. Дўстлик ўз қудратини яна бир бор намойиш қилди. Қисқа вақт ичида қардош қурувчилар ёрдамида кўпгина замонавий турар-жой бинолари, маданий-маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари бунёд этилди. Айни кунларда бу бинолар совет халқларининг метиндек мустаҳкам дўстлигининг рамзи сифатида мана мен деб кўкка бўй чўзиб турипти.

Л. Глауберзон фотоси.

ҚАРДОШЛИК МАҲАЛЛАСИ

Тошкент шаҳри билан Орджоникидзе райони чегарадош бўлган жойда «Дўстлик» маҳалласи жойлашган. Бу маҳалла бундан бир неча йил муқаддам қолоқ ҳисобланарди. Кейинчалик комитет аъзолари ташкилотчилик ишларини активлаштиришди. Маҳаллада истиқомат қилаётган ўзбек, рус, қозоқ, украин, қирғиз, белорус, татар, корейс, туркман, тожик, поляк, немис ва шу каби 14 миллатнинг 2200 вакилига маҳаллани ободонлаштириш кераклиги, бунинг учун ҳамма бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилиши зарурлиги уқтирилди.

Маҳалла комитетининг раиси, кекса коммунист Тўрабек Кенембоев барча миллат вакилларини ободонлаштириш, маҳаллада саранжом-саришталикни таъминлашга отлантирди. Икки йил деганда маҳалла таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Йўллар асфальтланди, кўплаб гулзорлар ташкил этилди. Кўча ва йўлкалар четига дарахтлар ўтқазилди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети «Дўстлик» маҳалласини ободонлаштириш учун 113 минг сўм ажратди. Шундан кейин маҳаллада ободонлаштириш ишлари янада кенг йўлга қўйилди. Қадрдон, Гулбодом, Бойчечак, Майсара ва бошқа қатор кўчалар қиёфаси тубдан ўзгарди. Бу кўчалар кундузги ёритгичлар билан таъминланди.

Маҳаллада жамоатчилик ташаббуси асосида клуб қурилди. Клубда тез-тез дўстлик темаларига бағишлаб кечалар, учрашувлар бўлиб ўтмоқда. Ўқилаётган лекцияларнинг мавзуи қардош миллат вакилларининг уюшқоқлиги, бирдамлигига қаратилмоқда.

Аҳолини сув билан таъминлаш ҳам яхши йўлга қўйилди. Шу кунларда маҳаллада кўкаламзорлаштириш ишлари жадал олиб борилаётир. Ўтган йили 2 минг туп олма, 300 туп гилос, 2500 туп олча, 500 туп шафтоли, 250 туп ўрик, 3200 туп ток кўчати, 3 мингдан ортиқ гул кўчатлари ўтқазилган эди. Бу йил бу кўрсаткич янада ортади. Маҳалла комитетининг жамоатчилик билан бирдамликда олиб бораётган иши туфайли бу ерда ҳар қандай вазифалар тез ва уюшқоқлик билан бажарилмоқда. Бундай ишларни бажаришда А. Ғоибназаров, И. Космачев, В. Писенко, Ш. Ахмедов, Т. Ашурова, Т. Санкова каби актив коммунистлар жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Маҳалла аҳли ўзининг жорий ва перспектив планига эга. Бу истиқбол планига кўра «Дўстлик» маҳалласи янада гўзаллашади.

Бу ерда истиқомат қилаётган турли миллат вакиллари бир оила фарзандларидек иноқ яшашмоқда. Фаровон ҳаёт учун барча шароитларни муҳайё этаётган партия ва ҳукуматимиздан беҳад миннатдор бўлмоқдалар.

Р. ИБРОҲИМОВ.

БИРИ-БИРИГА УСТОЗ...

Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Буолма Жўраева бир ой ичида 4,4 тонна калава ип тайёрлаб, нормани икки баравардан ошиқроқ бажарди! Йил бошидан бери у нормадаги 1050 урчуқ ўрнига 2.200 урчуққа хизмат қиладиган бўлиб қолди. Митқал тўқиш учун ишлатиладиган ўртача номерли калава ип тайёрлашда мамлакатдаги биронта йигирувчи ҳали шу вақтгача бундай катта кўрсаткичга эриша олган эмас.

Шу вақтгача комбинатдагилар, иккимингтадан кўпроқ урчуққа хизмат қилиб бўлмайди, дейишар эди. Бур йўла ўн томонда ишлаб, маҳсулотни биринчи тақдим этишдаёқ қабул қилдиришга муваффақ бўлган йигирувчилар комбинатда жуда кам эди. Буолма Жўраева эса январь ойининг планини 211,8 процент бажарди.

Жўраева 2.200 урчуққа хизмат қилишга ўтишга икки йилга яқин тайёргарлик кўрди. КПСС XXIV съезди бўлиб турган кунларда у Кремлда Ленинграддан келган ҳамкасабаси — «Рабочий» фабрикасининг йигирувчиси Александра Волкова билан танишиб олди. Буларнинг иккови съезд делегатлари эди. Улар дўстлашиб, ўзларининг планларини бир-бирларига айтиб бердилар, мусобақа шартномаси туздилар.

Лидия Казанцева ажойиб ташаббус бошлаганлигини Буолма Жўраева Тошкентга қайтиб келгандан кейин эшитди. Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчилари орасида Л. Казанцева биринчи бўлиб нормадагидан икки баравар кўп, яъни 48 станокни ўзига бириктириб қўйишни илтимос қилди. Унинг ташаббусини дарров қўллаб-қувватланганлар орасида Б. Жўраева ҳам бор эди. У 1600та урчуққа хизмат кўрсатишга ўтганидан кейин бу тўғрида Ленинграддаги мусобақадош дугонасига хат ёзиб юборди. Александра Волкова ҳам саккиз қатор урчуққа хизмат қилишга киришди. Уларнинг иккови ҳам оширилган нормани тўла-тўкис бажарадиган бўлиб қолишди.

Орадан бир неча ой ўтди. Б. Жўраева ишнинг ҳадисини олиб 2000 урчуққа хизмат қилишни синаб кўрди. Бу осон иш эмас эди. Илгариги кўникмалар кифоя қилмади, бир қанча иш усулларини ўзгартиришга тўғри келди. Узилган ипни дарров улашдек энг мураккаб операциялардан бирини аввалдагига қараганда икки баравар тезроқ бажаришни ўрганиб олди, буни нормаловчиларнинг секундомер билан ўтказган ўлчовлари ҳам исботлади. Цех инженерлари эса машиналарни айланиб ўтишнинг тағин ҳам рационалроқ маршрутини Жўраевага таклиф қилишди.

Ниҳоят беш йилликнинг учинчи йилнинг бошида, Жўраева 2.200 урчуқни ишлатишга ўтди деган хабар комбинат йигирувчилари орасида тез тарқалди. Бунга ҳамма дарров ишона қолмади. Кўп кишилар ўзлари цехга келиб, бунақа «мўъжиза» бўлиши мумкинлигини кўришга шошилдилар. Ҳамма ҳам бунга ўз кўзи билан кўриб қаноат ҳосил қилди! Буолма қаҳрамонлик юлдузини бекорга тақиб юргани йўқ. У республиканинг энг катта тўқимачилик комбинатидаги юзлаб ишчиларга ўрнак бўлаётган азаматларнинг бири.

Комбинатнинг бир мингдан кўпроқ ишчилари Лидия Казанцевадан ўрнак олиб пландан ташқари станоклар ва машиналарга хизмат кўрсатишга ўтдилар. Шу туфайли корхона беш йилликнинг бошидан бери пландан ташқари саккиз юз тоннадан кўпроқ калава ип ва уч миллион метрдан кўпроқ газлама ишлаб чиқаришга муваффақ бўлди.

Буолма Жўраева ишлаб турган йигирув цехининг бошлиғи Степан Михайлович Воднев бундай деди:

Коллективимиздаги етмиш тўққиз нафар йигирувчиларнинг ҳаммаси 1600 тадан урчуққа хизмат кўрсатишга киришди. Ҳар бир ишчи илғор тажриба мактабини тамомлаб ва ўз малакасини ошириб энди нормани ҳар кун ошириб бажарадиган бўлиб қолди. Фабриканинг ветеранлари орқада қолаётганларга ёрдам беришди.

Бу олижаноб ишда ҳам Б. Жўраева биринчи бўлди. У ёш ишчи қизлардан учтасини илғорлар қаторига ўтказишга ёрдамлашди. Ҳозир йигирувчиларнинг кўплари яна оширилган мажбуриятлар олмоқдалар. Улар Ўзбекистон илғор тўқимачиларининг мактубига мана шундай жавоб қилмоқдалар.

Буолма Жўраева ўзининг шахсий мажбуриятини яна қайта кўриб чиқди. У беш йилликни муддатидан ярим йил эмас балки бир йил олдин бажаришга қарор қилди. Ҳозир муваффақиятлари тўғрисида «Менинг рапортим мана шу, сен ҳам қабул қил!», деб Ленинграддаги «Рабочий» фабрикасига хат ёзиб юборди.

В. ШЕВЦОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Ю. А. ГАГАРИН номидаги «Таштекстильмаш» заводида турли миллат вакиллари бир оила фарзандларидек ҳамжиҳатликда меҳнат қилиб, қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Корхонада тайёрланаётган замонавий машина-механизмлар айни кунларда мамлакатимизнинг 300 дан ортиқ тўқимачилик фабрикасида фойдаланилмоқда. Суратда: корхонанинг бир группа комсомол-ёшлари.

Р. Жуманиёзов фотоси.

ИНТЕРНАЦИОНАЛ БИРЛИК

Миллат ва элатларимизнинг фидокорона меҳнат қилаётганликлари сабабли яқиндагина кичкина бир бўлимни ташкил этувчи хўжалигимиз эндиликда йирик совхозга айланди. Сўнгги йилларда маҳсулот ишлаб чиқариш ўн бараварга ошди. Эндиликда совхозимиз республикамизнинг энг йирик паррандачилик хўжаликларидан бирига айланди.

Ўтган йили коллективимиз яхши бир тадбирга қўл урди. Чирчиқ дарёси бўйларида ташландиқ қолган ерларни ўзлаштириб, ўрдакчилик фермаси ташкил қилдик. Бу яхши натижа берди. Бир йилнинг ўзида 250 тонна парҳёз гўшти сотдик. Т. Эркамова, Н. Фадеева каби паррандабоқарлар билан биз ҳақли равишда фахрланамиз. Улар зиммасига олган мажбуриятларни ортиғи билан бажардилар. Бу икки тиниб-тинчимас аёлнинг ҳар бири 169—190 минг донадан тухум топширишга муваффақ бўлди.

Бизда Р. Никифорова, Е. Денисова, М. Кладова, А. Тарасова каби ташаббускор, серғайрат, сут соғувчиларимиз бор. Улар кўп вақтларини фермада ўтказишади. Чорва молларини меҳр билан парвариш қилиб озуқа рационини яхшилаб бораётганликлари сабабли бузоқ олиш, сут сотиш планлари доимо ортиғи билан бажарилябти. Эндиликда биздаги сут соғувчиларнинг деярли кўпчилиги йилига ҳар бир соғин сигирдан 2800—3000 килограммга етказиб серқаймоқ сут соғиб олишябти.

Сут соғувчи ва паррандабоқарларимиз ишлаб чиқаришда фаол қатнашиш билан бирга партия, давлат ишларида ҳам актив иштирок этмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги маҳаллий Советларнинг депутатларидир. Партия комитетларининг аъзолари этиб сайланган. Сут соғувчиларимиз январь, февраль ойларида ҳам ғайрат кўрсатиб меҳнат қилганликлари туфайли сут анча кўпайди.

Ишчилар посёлкаси кейинги 8—9 йил ичида таниб бўлмас даражада ўзгарди. Жуда кўпгина жамоат, турар-жой бинолари қад кўтарди. Тоғ ёнбағирларида боғ-роғлар ташкил этилди. Буларнинг ҳаммаси ишчиларнинг ўзлари яшаётган хўжалик шон-шуҳрати учун астойдил курашаётганликларининг ёрқин мисолидир.

Коллективимизда ҳар бир киши ҳалол меҳнат қиляпти. Бизнинг Ватанимиз битта, у ҳам бўлса — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи. Мақсадимиз ҳам битта. У ҳам бўлса — коммунизм қуриш!

Бошқа совет кишилари каби бизнинг кўп миллатли совхозимиз ишчилари ҳам коммунистик қурилишни тезлаштиришга ўзларининг куч, билим ва ғайратларини сафарбар этадилар. Совхоз дирекцияси, партия ташкилоти миллатлар дўстлигини яна ҳам мустаҳкамлаб, улар ўртасида тарбиявий, ташкилий ишларни кучайтирадилар.

А. УРМОНОВ,
Орджоникидзе районидаги «Химик» совхозининг директори, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

БАХТЛИ ДАВРОН

Ҳур замона фарзандиман бахтли даври давроним,
Даври даврондан ўргулай замон менинг замоним.
Кенг ёруғ уйим тўрида Ленин бобом сиймоси,
Чеҳрасидан нурафшондур турмушим, хонадоним.

У бор экан фаровонлик йўқолмагай уйимдан,
Ленин ёрқин истиқболим, аҳд, имоним, паймоним.
Қут-кушойиш ҳур элимда доҳий башоратдан,
Тунларим чароғондир, бўстондир биёбоним.

Турли миллат топди бирлик, эл-элат тенглик, обрў,
Мақсаду маслак ягона Компартия дармоним.

Шаҳару қишлоқлар, обод яшамоқда саҳролар,
Равнақ, камолат белгиси — ўроқ-болға нишоним.

Қайга бормай иззат кўриб кўндир Халил дўсти-ёр,
Совет юртин фуқароси — шундай юксак унвоним!

Турғун ХАЛИЛОВ.

ДОНОЛАР ДЎСТЛИК ҲАҚИДА

Яқин бўлса кўнгил, узоқ ер яқин,
Кўнгилдур яқинлик вафосига ин.
Бўлар Шарқ билан Ғарб йўли бир қадам,
Вафола ўталса яқинлик ҳақин.

Юсуф Хос ҲОЖИБ.

Минг киши дўстинг бўлса, кўп дема,
Бир киши душман эрса кам дема.

Аҳмад ЮГНАКИЙ.

Дўстларга меҳрибону, очиқ кўнгил, саҳий бўл,
Юрма бахиллик сари, будир зарарли бир йўл.
Дўстларга айла доим, эҳсону лутфу бахшиш,
Қарзинг оғирлиги-ла, берма уларга ташвиш.

Абдураҳмон ЖОМИЙ.

Бир-бирни дўстлар гар гоҳ-гоҳ
Кўрсалар дўстлик бўлур ғолиб.
Шавқдин ихтилот бўлиб матлуб,
Васл учун орзу бўлур толиб.

Алишер НАВОИЙ.

Ҳақиқий дўстнинг дўстлиги ғамли кунларда билинади.

ЮСУФИЙ.

Дўстларга гулфурушлик қилиб гул сотаман,
Душманларга эса тикон санчаман.

МУНТАЗИР.

Дўстликни этиб аён эй, дўст,
Дўстинг бирга ягон, эй дўст...
Бир-бирига фидо қилиб жонни,
Дўст бўлгуси, меҳрибон, эй дўст.
Бир-бирдан агар тилар бориб,
Дўст қилмас дориғ жон, эй дўст...
Дўст бўлғон киши керак бўлмоқ —
Дўст ила дилу забон, эй дўст.

СЎФИ.

Тўпловчи: М. АЗАМАТОВ.

ИШЧИЛАРГА ЗИЁ ТАРҚАТИБ

Киши қандай касб эгаси бўлмасин, элга бирор нафи тегса ўз касбига бўлган ҳаваси ортади.

Нафиса опа эрта билан бугунги янгиликларни билишга ошиқаётган кишиларга газеталарни тарқатар экан, «ўзимни қандайдир мамнун ҳис қиламан» дейди. Мана, 11 йилдирки, у «Узбексельмаш» заводи ёнгинасида жойлашган 28-киоскада фидокорона ишлаб келмоқда. Бу ерда ҳар куни 1 мингга яқин газета-журналлар тарқатилади. Заводнинг минглаб ишчи-хизматчилари, атрофдаги хонадонларда яшовчи кишилар керакли газета-журналларни, албатта, опадан топа олишади.

Авваллари ҳар ойда 600—700 сўм савдо қилинарди. Ҳозирги кунда киоска икки сменада ишлаб, 1600—1700 сўмлик савдо қилмоқда.

Ҳа, Нафиса Содиқова ишчан зиё тарқатувчилардан биридир.

С. СУЛТОНОВ.

✦ **Меҳрихон Жўраеванинг номини Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз аъзолари ҳурмат билан тилга оладилар. Чунки, у сигирлардан кўп сут соғиб олишда ҳаммадан олдинда бормоқда. Шу туфайли уни кўплар чевар соғувчи ҳам деб атайдилар. Суратда: Меҳрихон Жўраева.**

Х. Аввалов фотоси.

ЧОРВАЧИЛИК—КАТТА БОЙЛИК

Улкан денгиз тўлқинларидек ўркач-ўркач қир-адирлар баҳор ҳавосидан эркин нафас олади. Бу ошиён «Ғаллақудуқ» совхозининг бепоён ғаллазорлари, кўркам боғлари, зумрад либос кияётган серўт яйловларда мўлкўл, эл рисқ-насибаси бунёд топмоқда. Кечагинада қалин қор қоплаб ётган адирларда бугун яна меҳнат сурури авжида. Она ер бағрига уруғ сочилмоқда. Экиш агрегатлари баралла ҳайқирмоқда.

Азамат ғаллакорлар катта ҳирмонни кўзлаб яна кураш бошлаб юборишди. Ҳар бир дақиқа ғанимат. Қуёшли кунлардан унумли фойдаланиб, ердан нам кўтарилмай туриб тупроққа дон сочиб олиш уларнинг жанговар шиори. Асл деҳқон ҳамма вақт ана шундай тадбиркорлик билан иш тутади. Акс ҳолда эл-юрт олдида олинган ваъданинг вафоси бўлмайди.

«Ғаллақудуқ» исми жисмига монанд ғаллага кон хўжаликдир. У областимизнинг энг йирик дон хўжаликларидан бири. Совхоз бу йил 2100 гектар ерга ғалла экади. Экишга барвақт киришган миришкорлар ҳозирги кунда сўнгги гектарларга дон сочмоқдалар.

Ғаллакорлар бу йил катта дон хирмонини кўзлаб меҳнат қилишяпти. Улар ҳар гектар ердан 9 центнер ўрнига 11,5 центнердан дон етиштириш ва жами дон ҳосилини 26620 центнерга етказишга аҳд қилишган. Ғаллакорлар ўртасида бошланган социалистик мусобақада уста деҳқон М. Бекназаров ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли М. Лупуровлар бошлиқ бригадалар пешқадамлик қилишмоқда.

Совхоз ерлари баланд-паст бўлгани учун илгари насослар ёрдамида катта қийинчиликлар эвазига суғориб келинарди. Ҳозир эса, янги Ҳандам канали орқали хўжалик ерларига мўл оби-ҳаёт оқиб келмоқда. Бу ўз навбатида янги ерлар ўзлаштирилишига имкон берди. Қиш кезлари зўр ғайрат кўрсатган совхоз механизаторлари қўриқ бағридан 150 гектар ер ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритдилар. Ана шу ерларда бу йил қовун-тарвуз, мева ва узум етиштирилади.

Совхоз кўптармоқли хўжаликдир. У ҳар йили кўплаб, ғалла, сабзавот, мева ва узум етиштириб келади. Совхоз чорвачиликдан ҳам катта даромад олиб келмоқда. Бултур совхоз чорвадорлари ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар. Давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш юзасидан олинган юбилей йили социалистик мажбуриятлари шараф билан бажарилди. Азамат чорвадорлар 1972 йилда эришган муваффақиятлари учун «Главмотопром» ва область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроқларини олишга сазовор бўлдилар.

Меҳнатсеварлар тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида ҳам катта ғайрат билан меҳнат қилишяпти. Чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақа кундан-кун қизғин авж олмоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг чорвадорлар ўртасида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини янада авж олдириш тўғрисидаги қароридан руҳланиб меҳнат қилаётган фидокорлар бу йил зиммаларига ҳар қачонгидек ҳам юксак мажбуриятлар олишган. Бўрдоқибоқарлар бу йил чўчқалар сонини 10157 тага, қорамоллар сонини 270 бошга, қўйлар сонини 1200 тага етказишга бел боғлашган.

Совхоз сут соғувчиларининг меҳнат ғайрати, айниқса, кишини қувонтиради. Улар «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг донгдор сут соғувчиси Мунаввара Исҳоқованинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, ўзларига бириктилган сигирлардан мўлжалдан ошириб сут соғиб олиш учун курашмоқдалар. Ферма машъаллари опа-сингил Иргинбоевалар ўтган йили ҳар бир бош сигирдан 2500 литрдан серқаймоқ сут соғиб олишган эди. Бу йил улар зиммаларига янада юксак мажбуриятлар олишди. Опа-сингил сут соғувчилар бу йил ўз боқимларидаги ҳар бир бош сигирдан 3500 литрдан сут соғиб олиш учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилишмоқда. Бундай меҳнатсевар қизлар совхоз фермасида анчагина топилади.

Ферма коллективи шу йилнинг биринчи кварталида жами сигирлардан олинадиган сут миқдорини 20 тоннага етказишга аҳд қилишган. Бу планда белгиланганидан 1000 тонна кўпдир.

Чорвачиликнинг бошқа соҳаларида ҳам яхши ютуқлар қўлга киритилмоқда. Совхоз чорвадорлари бу йил пландаги 358 тонна ўрнига 401 тонна гўшт, 1,5 тонна ўрнига 2 тонна жун етиштириш социалистик мажбуриятини олиб меҳнат қилмоқдалар.

Совхозда чорва озуқа базаси мустаҳкамланиб бораётгани билан бир қаторда, чорвачиликни комплекс механизациялаш жараёнлари ҳам яхшиланиб бормоқда. Чорвадорларнинг меҳнат шароити яхшиланмоқда. Ўтган йили шу мақсадларда 250 бош сигирга мўлжалланган ва тўла механизациялашган ферма биноси фойдаланишга топширилди. Бу йил эса чўчқачилик фермасида иккита янги корпус ҳамда озуқа цехи қуриб битказилади.

Совхоз меҳнаткашларининг шу кунги меҳнат ғайрати уларнинг беш йиллик зарбдор учинчи йили учун зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришларидан далолат беради.

Ш. НУРУЛЛАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

СССР УЧУН ПАРРАНДАХОНАЛАР

БУДАПЕШТ. Венгриянинг Мошонмадьяровар шаҳридаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг маҳсулотини Совет Иттифоқининг кўпгина республикаларида яхши билишади. Завод совет ташкилотлари билан имзоланган шартномага мувофиқ яқин йиллар ичида СССРга умумий қиймати 57,5 миллион сўмлик бўлган 1300 та автоматлаштирилган паррандахона етказиб беради.

Завод ўтган йили жўнатган ва мутахассисларнинг юксак баҳосини олган дастлабки туркум паррандахоналар кетидан яна 330 та паррандахонани жўнатишга ҳозирлик кўрилмоқда. Уларнинг замонавий ускуналари битта паррандабоқарга айни бир вақтда 20 минг товуқни боқиш имконини беради. Бу йил заводда совет мутахассислари лойиҳалаган янги типдаги паррандахоналар учун ускуналар ишлаб чиқариш бошланади.

Бундан ташқари СССРга курка боқиладиган 40 та автоматлаштирилган ферма етказиб берилади. Завод чорвачилик комплекслари учун ускуналарнинг кўпчилик қисмини Украина ССРга юборади.

(ТАСС).

ЛИВАН ГАЗЕТАСИ ПЕКИННИНГ СОВЕТЛАРГА ҚАРШИ ИШЛАРИНИ ҚОРАЛАДИ

БАЙРУТ. (ТАСС). Ливанда чиқадиган «Ан-Нидо» газетаси Пекин ташқи сиёсати мақсадларини қаттиқ танқид қилиб, унинг Советларга қарши уйдирмаларини фош этди. Қоҳирадаги «Ал-Аҳром» газетасининг бош редактори М. Ҳайкал Хитойга бориб келгандан кейин Пекин раҳбарларининг Советларга қарши гапларини жонжаҳди билан тарқатганлиги хусусида «Ан-Нидо» газетаси бундай ёзади: «Пекиннинг ташқи сиёсати унинг Америка империализми сиёсати билан яқинлашиб бораётганлигидан далолат беради. Бу сиёсат ҳақиқий марксизм принципларига, дунёдаги ҳамма коммунистик партияларга, шу жумладан КПССга зарар етказади». Сўнгра газета: «Хўш, Пекиннинг гўё Совет Иттифоқи озодлик учун кураш олиб борган халқларга, шу жумладан Хитой халқига «ёрдам бермаган эди» деган машъум даъволарига ким ишонади?» — деб савол беради.

«Араб мамлакатларининг тажрибаси, — деб таъкидлайди «Ан-Нидо» газетаси, — Хитойнинг бундай ёлғон даъволарини мутлақо чиппакка чиқаради. Озод бўлган мамлакатлар ривожига беғараз ёрдам бериш, ўзаро манфаатдорлик ва доимий мададкорлик — совет ташқи сиёсатининг негизидир. Хўш, бу соҳада хитойларнинг ўзлари нима иш қилиб қўйдилар?

САР БОШ МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДАМАШҚ. (ТАСС). Сурия Араб Республикасининг Бош министри Маҳмуд Ал-Айюбий бир группа Сурия журналистлари билан суҳбатда АҚШнинг Исроил агрессорларини қувватлаб, арабларга қарши позицияда турганлигини қаттиқ қоралади. Сурия, деди у, Қўшма Штатларнинг Яқин Шарқдаги сиёсати ўзгариши мумкин, деган хом ҳаёлга сира учмайди.

Бош министр Хама шаҳрида яқинда бўлиб ўтган тартибсизликларга тўхталиб, бу тартибсизликларни Сурия тараққийпарвар миллий фронтини парчалаб юборишни мақсад қилиб олган реакцион душман унсурлар уюштурган эди, деди.

САЙЛОВДАГИ ҒАЛАБА

ГУАЯКИЛЬ. (ТАСС). Эквадорнинг Гуаякиль университети раҳбарлигига ўтказилган сайловда демократик иттифоқ ғалаба қозонди. Бу иттифоқ составига коммунистлар ҳам киради. Мамлакатдаги энг катта ана шу ўқув юрти ректори ва проректори вазифасига сўл кучлар номзодлари — доктор Эдмундо Дуран ва инженер Хорхе Нукес сайланди.

ДАВЛАТ КОНТРОЛИ ОСТИДА

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Эндиликда пахта толасини сотиш, тақсимлаш ва унинг нархини белгилаш тамомила давлат назоратига ўтди. Ҳиндистон савдо министри Д. П. Чаттопадхайя парламентда шу тўғрида гапирди.

Ҳукуматнинг қарорига мувофиқ, давлат пахта корпорацияси бу ишларни бажариш ҳуқуқига эга бўлган бирдан-бир ташкилотдир.

БИТИМНИ БУЗМОҚДАЛАР

ХАНОЙ, (ТАСС). Сайгон қўшинлари Вьетнамга бағишланган Париж битимини бузаётганлиги тўғрисидаги хабарлар Жанубий Вьетнамдан ҳамон келиб турибди. 6 март куни 11 та ҳарбий кема Жанубий Вьетнам Муваққат революцион ҳукумати назорат қилиб турган зонадаги Куангчи ва Тхиатхиен вилоятларининг аҳоли яшайдиган бир қанча пунктларини ўққа тутди. Ўққа тутиш натижасида маҳаллий аҳолидан кўп киши қурбон бўлди, анчагина моддий зарар етди. Шу куни Сайгон парашютчилари батальони Виньхоа яқинида халқ озодлик қуролли кучлари бўлинмаларига ҳужум қилди.

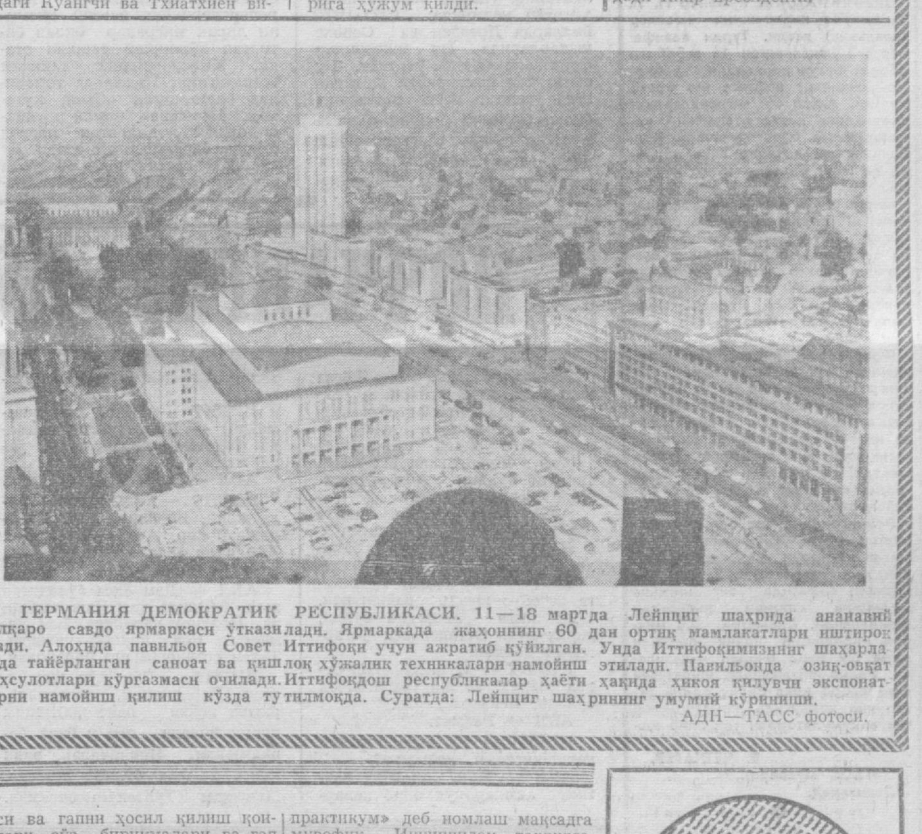

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. 11—18 мартда Лейпциг шаҳрида анъанавий халқаро савдо ярмаркаси ўтказилади. Ярмаркада жаҳоннинг 60 дан ортиқ мамлакатлари иштирок этади. Алоҳида павильон Совет Иттифоқи учун ажратиб қўйилган. Унда Иттифоқимизнинг шаҳарларида тайёрланган саноат ва қишлоқ хўжалик техникалари намойиш этилади. Павильонда озиқ-овқат маҳсулотлари кўргазмаси очилади. Иттифоқдош республикалар ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи экспонатларни намойиш қилиш кўзда тутилмоқда. Суратда: Лейпциг шаҳрининг умумий кўриниши.

АДН—ТАСС фотоси.

БАНГЛАДЕШДА ЎТКАЗИЛГАН САЙЛОВ ЯКУНЛАРИГА ДОИР

ДАККА. (ТАСС). Бангладеш Халқ Республикасининг тарихида Ассамблея (парламент)га ўтказилган биринчи умумий сайлов Халқ иттифоқи ҳукмрон партиясининг катта ғалабаси билан тугалланди. Бу ерда эълон қилинган дастлабки маълумотларга қараганда, Халқ иттифоқи номзодлари сайловчилар (13.500.000 киши) овозининг 73 процентини олган ва Миллий мажлисда 300 ўриннинг 292 тасини эгаллаган. Мустақилчилар ва оппозициячи партияларнинг номзодлари парламентда 7 ўрин олганлар. Халқ иттифоқи номзоди автомобиль фалокати вақтида ҳалок бўлганлиги натижасида бўш қолган ўринни тўлдириш масаласи шу йил апрель ойида ўтказиладиган қўшимча сайловда ҳал этилади.

КЕСКИН ЗАРБА

НИКОЗИЯ. (ТАСС). Кипр президенти Макариос маҳаллий реакция билан ғарб империалистик кучларининг бевосита мададига таяниб ҳаракат қилаётган оролдаги черков пешволарининг янги найрангларига кескин зарба берди. Кипрдаги уч епископ Макариоснинг президентлик лавозимидан воз кечишдан бош тортганлиги учун уни архиепископ унвонидан маҳрум этишга қарор қилганлигини президент «қонунга хилоф ва ҳеч қандай кучга эга бўлмаган» қарор деб атади.

Епископларнинг кирдикорлари муносабати билан «ҳозирги вазиятда халқни ички саботаждан ҳимоя қилиш ва черковнинг обрўсини сақлаб қолиш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўришга» мажбурман, деди Кипр президенти.

ҚИММАТЛИ ДАРСЛИК

Кейинги йилларда ўзбек тилшунослиги бўйича илмий монографиялар ва тўпламлар, текстологияга оид рисолалар қатори ўқув-методик қўлланмалар ҳам кўплаб яратилмоқда. Бундай нашрлар орқали жамоатчиликнинг, айниқса, олий ўқув юртлари студентларининг эҳтиёжларини қондириш имкониятига эга бўлинмоқда. Ана шу нуқтаи назардан яқинда «Ўқитувчи» нашриётида чоп этилган «Ўзбек тили грамматикасининг практикуми» дарслиги катта аҳамиятга молик. Бу дарслик СССР Педагогика Фанлари академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, филология фанлари доктори профессор М. Асқарова ва филология фанлари кандидати, доцент Х. Абдураҳмонов томонидан ёзилган.

Маълумки, республика педагогика институтлари ўзбек тили ва адабиёти факультетлари студентлари ўқув программасига мувофиқ II курсдан бошлаб «Ҳозирги ўзбек адабий тили» фани бўйича лекция тинглайдилар. Ана шу курсга замин ҳозирлаш мақсадида I курсда «Ўзбек тили грамматикаси бўйича практикум» дарси ўтилади. «Практикум» курсини ўқитиш жараёнидаги маълум қийинчиликни бартараф этиш учун махсус қўлланма ва программа яратиш лозимлигини кўп йиллик тажрибалар кўрсатди. «Ўзбек тили грамматикасининг практикуми» муаллифлари М. Асқарова ва Х. Абдураҳмонов ўртоқлар ўз иш тажрибаларига таянган ҳолда муҳим қўлланмани яратишга муяссар бўлдилар. Бунгача «Ўзбек тили грамматикасининг практикуми программаси» (Х. Абдураҳмонов, «Ўзбек тили грамматикасининг практикуми программаси», Тошкент, 1971) тузилган эди.

«Ўзбек тили грамматикасининг практикуми» дарслиги «Фонетика», «Лексика», «Морфология» ва «Синтаксис» бўлимларидан иборат бўлиб, орфография ва пунктуация қонун-қоидалари ҳам алоҳида берилган.

Дарсликнинг «Фонетика» бўлимида ўзбек тили товушларини ҳосил қилишда қатнашувчи нутқ органлари, ҳарф ва алфавит сираси, фонемалар, уларнинг классификацияси, бўғин ва урғу сингари темалар атрофлича баён этилади. Бу бўлимдаги расм ва кўргазмали жадваллар студентлар билимини янада мустаҳкамлашга хизмат қилиши табиий.

Шундан кейин 1956 йили қабул қилинган «Ўзбек орфографиясининг асосий қоидалари» айрим соддалаштириш, тўлдириш ва қисқартириш билан берилган. Орфографик қоидаларнинг 16-ва 17-параграфлари кенгайтирилиб, «х», «ҳ», ва «нг» фонемаларини ўзлаштириш учун алоҳида машқлар ёзилиши жуда маъқулдир.

«Лексикология» ёки «Лексика» бўлими илмий грамматика бўйича ёзиладиган ҳар бир асарда асосий ўринни эгаллайди. Чунки, тилнинг луғат составини ўрганмай туриб, унинг қурилиши, ички ўзгаришларини билиб бўлмайди. Шу боисдан ҳам бу дарсликда «Лексика» бўлими материаллари кенг ёритилган.

Дарсликнинг «Морфология» бўлимида барча сўз туркумлари, уларнинг асосий хусусиятлари «Ҳозирги ўзбек адабий тили» курсида ўтиладиган темаларга мос тарзда таҳлил қилинган. Ўзлаштирилиши мураккаб бўлган темалар, чунончи, қисқартма отлар ва уларнинг имлоси, сон ва олмошларнинг имлоси, улардаги модал формалар масаласи студентлар билимига мос тарзда баён этилган. «Модал сўзлар» ва «Тақлидий сўзлар» темасининг дарсликка киритилиши ҳам айни муддао.

«Сўз бирикмаси», «Гап» «Содда гап» ва «Қўшимча гап» қисмларини ўз ичига олган «Синтаксис» бўлими яхши ёзилган, унда илмий грамматикага оид фикрларни учратиш мумкин. Сўзларнинг ўзаро боғланиб сўз бирикмаси ва гапни ҳосил қилиш қоидалари, сўз бирикмалари ва гап турлари, уларнинг ўзига хос хусусиятлари системали равишда берилган. Бир сўз билан айтсак, дарсликнинг «Морфология» бўлимидан олинган билимлар «Синтаксис» билан боғланган.

Яна шуни қайд этиш керакки, содда ва қўшма гапларда тиниш белгилари—вергул ва тиренинг ишлатилишини ажратиб кўрсатиш жуда маъқул бўлган.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, «Ўзбек тили грамматикасининг практикуми» курси бўйича дарслик авторлари М. Асқарова ва Х. Абдураҳмоновлар катта ижодий меҳнат қилишган. Ҳақиқатан ҳам бу қўлланма студентларнинг саводини янада яхшилаш, тил грамматикаси қонун-қоидаларини пухта ўзлаштириб олиш кўникмаларини ривожлантириш асосида мактаб грамматикаси билан илмий грамматика ўртасида кўприк вазифасини бажаради.

«Ўзбек тили грамматикасининг практикуми» дарслиги илк бор яратилаётганлиги учун ҳам унда баъзи камчиликларнинг бўлиши табиийдир. Биринчидан, китобни «Ўзбек тили грамматикаси бўйича практикум» деб номлаш мақсадга мувофиқ. Иккинчидан, таҳрирга муҳтож (масалан, 60, 66-бет) ўринлар кўзга ташланади. Шунингдек, машқларнинг кўпчилигига (30, 55, 57, 61-машқлардан ташқари) намуналар берилмаган. Қоидалар учун берилган машқлардан сўнг сарлавҳасиз грамматик қонун-қоидалар таъриф этилаётган бўлса, орада бир оз очиқ жой қолиши маъқул, чунки, булар текст билан қўшилиб кетмайди. Ўйлаймизки, дарслик муаллифлари кейинги нашрларда бу фикрларни инобатга олишади.

Умуман, «Ўзбек тили грамматикасининг практикуми» дарслигининг нашр этилиши филолог-студентларни қувонтиради, бу курсни ўқитишдаги турли қийинчиликларни бартараф этишга ёрдам кўрсатади. Мазкур қўлланмадан студентларгина эмас, айни чоғда республикамиздаги кўп сонли она тили ўқитувчилари ҳам баҳраманд бўладилар.

А. ҲОЖИЕВ,
филология фанлари доктори.
Р. ДОНИЁРОВ,
С. ТЎЛАКОВ,
В. ЭГАМБЕРДИЕВ,
филология фанлари кандидатлари.

ҚИШЛОҚ КООПЕРАТОРЛАРИНИНГ МАРРАЛАРИ

Келес қишлоқ матлубот жамиятининг хизматчилари беш йилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли якунладилар. Барча тармоқлар бўйича йиллик план ортиғи билан бажарилди. Қишлоқ аҳолисига пландан ташқари 100 минг сўмлик савдо хизмати кўрсатилди. Кооператорлар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, хом ашё турлари бўйича тайёрлов планлари ва социалистик мажбуриятларини ҳам ошириб адо этдилар.

Қишлоқ аҳолисига намунали савдо хизмати кўрсатиш, ўз вазифаларини сидқидиллик билан бажаришда Халиман Файзиев, Зиёдулла Саъдиев каби тажрибали савдо ходимлари мудирлик қилаётган магазинлар хизматчиларининг иши мақтовга лойиқдир. Бу савдо точкалари ходимлари қатъий план асосида, харидорлар талаб ва эҳтиёжларини эътиборда тутган ҳолда иш олиб бораётирлар.

Қишлоқ матлубот жамияти хизматида 76 магазин бўлиб, улар «Ленин йўли», Собир Раҳимов, Навоий номли, «Ўзбекистон 40 йиллиги», Ленин номли, Охунбобоев номли колхозлар ва бир неча ташкилотларга хизмат кўрсатадилар. Бундан ташқари автолавкалар хизматидан фойдаланилади. Ўтган йили икки автолавка участкалар бўйлаб юриб 270 минг сўмликка яқин савдо хизмати кўрсатди.

Ишда савдо эстетикасига риоя қилиш, маҳсулотларни сифатли сақлаш ва харид қилишда савдонинг энг прогрессив усулларидан фойдаланиш эвазига товар обороти плани йилдан-йилга ортиғи билан бажарилмоқда. Қишлоқ кооперативларининг бундай ютуқларга эришишида улар олиб бораётган ташкилий ишлар ҳам қўл келмоқда. Дўконларда мавжуд маҳсулот ва товарларни аҳолига дарҳол маълум қилиш мақсадида чиройли витриналар уюштирилган. Шунингдек, иш жойларида санитария ҳолатини яхшилашга эътибор кучайтирилди. Энг муҳими барча савдо точкалари аҳоли биринчи навбатда истеъмол қиладиган товарлар билан таъминланди. 25 магазин ўз-ўзига хизмат кўрсатиш усулига ўтказилди.

Келеслик кооператорларнинг бу йилги режалари ҳам диққатга сазовордир. Беш йилликнинг учинчи йилида аҳолига 10.275 минг сўмлик хизмат кўрсатилади. Кўплаб янги магазинлар фойдаланишга топширилади. Хусусан шу йилнинг биринчи кварталидаёқ Юнусобод қишлоғида хўжалик ва нефть маҳсулотлари харид қилувчи, Култепада универсал магазинлар фойдаланишга топширилади. Қатор савдо объектлар капитал ремонт қилиниб, аҳоли учун қулайлик яратилади.

Ана шундай тадбирлар эвазига кооператорлар йиллик мажбуриятни 15 декабрга қадар бажариш ва мажбуриятдан ташқари 35 минг сўмлик хизмат кўрсатишга аҳд қилдилар.

Э. ПИРМАТОВ,
Калинин райони.

ХУШ ХАБАРЛАР

ЧИРЧИҚДАН УЛЬЯНОВСККА

УЛЬЯНОВСК шаҳрида халқлар дўстлиги боғи барпо қилинмоқда. Бўлажак боғ хиёбонларидан бири Ўзбекистон ССР учун ажратилади. У ерда чиройли гул солинган тошлар қўйилади. Бу мармар тошлар Чирчиқ шаҳрида тайёрланди. Шаҳардаги қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати доҳий Ильич Ватанига ҳозиргача 1800 та мармар плита жўнатди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ОҚҚЎРҒОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯНГИ ОШХОНА

РАЙОН маркази йилдан-йилга янги маъмурий, маданий-маиший ҳамда шинам турар-жой бинолари билан кўркамлашиб бормоқда. Яқинда район матлубот жамиятига қарашли яна бир ошхона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Оққўрғон умумий овқатланиш бўлимига қарашли бу ошхонада турли миллий таомлар тайёрланаяпти. Хўрандалар бу қулайликдан мамнун бўлмоқдалар.

КЎЧА АСФАЛЬТЛАНДИ

Мустафо Чачи номидаги кўча Оққўрғон марказидан ўтади. Бу кўчага ва йўлкаларга иссиқ асфальт ётқизилди, хонадонларни табиий газ билан таъминлаш иши ҳам тамомланди.

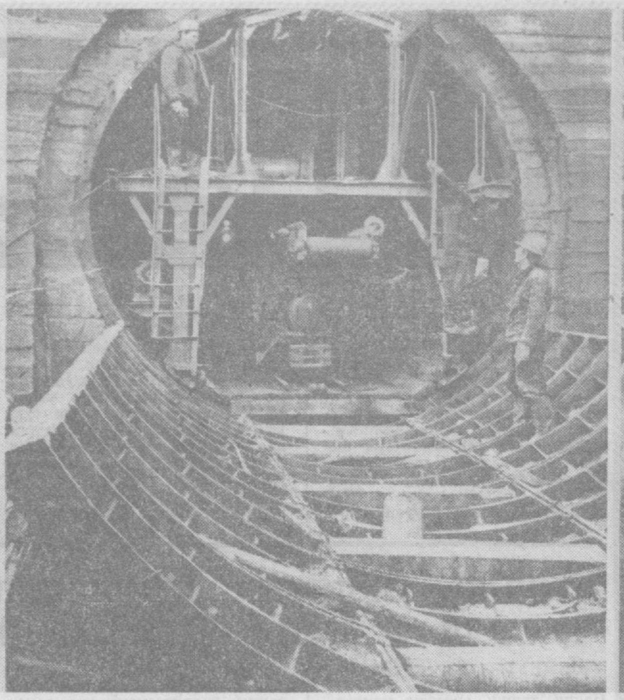

ТОШКЕНТ МЕТРОСИ— ДЎСТЛИК ҚУРИЛИШИ

✦ ТОШКЕНТ метрополитени қурилишида мамлакатимизнинг турли бурчакларидан келган мутахассис бинокорлар фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Шу боисдан бу ерда олиб борилаётган иш ҳажми кун сайин кенгайиб бормоқда. Суратда: (чапдан ўнгга) 1. Республика илғор тўқимачиларининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб «Фарҳод» станцияси қурилишида зарбдорчасига ишлаётган илғор проходкачилардан В. Смекалин ва С. Воронин,. 2. Тоннелга кириш жойларидан бири. 3. Қазиб олинаётган тупроқ вагонеткаларда пешма-пеш ташқарига чиқариб ташланмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ҲАР БУРЧАКДАН

МИТТИ КОВЯЛАР

ЛЕНИНГРАДЛИК инженер П. Л. Тихомиров кичик-кичик ковялар (паяльник) ясади. Турли вазифаларга мўлжалланган 16 асбобдан иборат бутун коллекция радиомонтажчининг кафтига жо бўлиб кетади. Аммо бу янгиликларнинг энергетика қуввати «катта» ковяларникига бараварлашади. Ҳолбуки, митти ковялар анча тежамли ва икки баравар кўпга чидайди.

Биринчи 20 граммлик ковянинг тиғи 30 секундда қизиб, тайёр бўлади. Шу туркумдаги аппаратча зарарли қалайи-қўрғошин буғларини тортиб олади. Туркумда температурани ростлаб турувчи аппарат ҳам бор. Бундай ковя билан шамолда ва совуқда ишлаш қулай.

Факт кичик ковяларнинг стерженлари кўпга чидамайди. Ленинградлик новатор А. А. Палатников мана шу камчиликни йўқотишга қарор қилди. У ковя тиғини иситувчи элементдан ажратиб, иссиқликни мис пластинка орқали ўтказди. Шу туфайли ковя амалда чексиз кўп вақт ишлайдиган бўлиб қолди.

Ленинградлик яна бир конструктор — РСФСРда хизмат кўрсатган ихтирочи А. Федотов бундан ҳам ўтиб кетди. У иситувчи элемент сифатида энг ингичка медицина шприци нинасидан фойдаланди. Диаметри 300 микрон келадиган нозик стержен мана шу нина ичидан чиқазилади. Радиомонтажчилар ишлатувчи янги асбоб ковя билан оддий авторучка корпусида жойлаштирилган аккумулятордан ток олиб ишлайди.

В. ЧЕТКАРЕВ,
(ТАСС мухбири).
Ленинград.

БАЛИҚЧИЛАР артиллерияси

ДЕНГИЗ танкерига тўп зарурми, йўқми? Маълум бўлишича, ҳатто жуда зарур экан. Бўрон пайти очиқ денгизда иккинчи бир кема шатакка олинмоқчи бўлса, денгизчилар арқон учини ташламоқчи бўлиб кўп уринишади.

Шундай қилиб, Калининград рефрежератор флоти базасининг танкерларидан бирида тизимча иргитувчи тўп пайдо бўлди. У тизимча учини 100—150 метр масофадаги аниқ мўлжалга «отади».

Калининград базасининг мутахассислари ишлаб чиққан пневматик тўп денгизчиларга манзур бўлди. Ҳозир кўпчилик қутқарувчи шатакчи кемалар ва танкерларнинг усталари мутахассисларнинг чизмаларига қараб шундай тўплар ясаб олишди. Бу тўплар ҳазил қилиб «балиқчилар артиллерияси» деб аталмоқда.

Б. БАБЛЮК,
ТАСС мухбири.
КАЛИНИНГРАД.

ЮГОСЛАВИЯ ТАРОНАЛАРИ

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Югославиянинг Загреб шаҳрида ўзларининг етук маҳоратлари билан томошабинлар олқишига сазовор бўлаётган санъаткорлар кўплаб топилади. Шулардан бири таниқли саҳна артисти Ивица Шерфезидир.

Бу санъат соҳиби мана ўн йилдирки, ўзининг янгроқ ва таъсирчан овози билан томошабинларнинг қалбларини тўлқинлантириб, уларда завқ ва шавқ уйғотиб келмоқда. 1971-1972 йилларда Дрезден ва Сопопе шаҳарларида ёш ижрочилар фестивали бўлиб ўтганди. Бу санъаткор фестивалда иштирок этиб ўзининг етук истеъдоди билан биринчи ўринни олишга муяссар бўлди. Санъаткорнинг номи совет томошабинларига ҳам яқиндан таниш. У бир неча бор СССРда гастролларда бўлган.

Шу кунлари пойтахтимиздаги Свердлов номли концертлар залида Югославиянинг Загреб шаҳридан келган эстрада артистларининг чиқишлари муваффақиятли давом этмоқда. Томошабинлар ансамблнинг етакчи солисти Ивица Шерфезининг ҳар бир чиқишини қарсаклар билан қарши олишмоқда. Унинг репертуарининг асосий қисмини лирик мисралар билан битилган қўшиқлар ташкил этади. Югославиянинг таниқли композитори Каложера томонидан басталанган «Сени, кутаман, Мержена» номли қўшиқни артист ниҳоятда янгроқ овозда, берилиб ижро этади. Бу қўшиқда севги изтиробларига бардош бериб висол дамларини сабрсизлик билан кутаётган йигит ноласи мадҳ этилган. Ивица Америка Қўшма Штатлари, Канада, шунингдек Европанинг кўплаб мамлакатларида бўлиб, ўзининг жозибали қўшиқлари билан чет эл томошабинларини мафтун этган.

Ансамблнинг етакчи артистларидан яна бири Милан Бачичдир. Унинг репертуари ҳарбий ватанпарварлик руҳида битилган, инсониятни тинчликни сақлашга чорловчи ашулалар ташкил этади. Бу бежиз эмас. Милан урушнинг аччиқ кунларини ўз бошидан кечирган. У Ватан ўғлонлари билан бир сафда туриб душманга қарши кескин кураш олиб борган. Бир оёғини фронтда ташлаб келган Милан тушкунликка тушмади. Ёшликда кўнгил қўйган санъаткорлик касби унга мадад бўлди. Эндиликда Милан Югославиянинг етакчи артистлари қаторидан ўрин олган. «Ватаним менинг», «Қаҳрамонлар ўлмайди», «Қайдасан, Коля» каби ватанпарварлик руҳи билан битилган мисраларни Милан ниҳоятда ишонарли ва жозибадор қилиб ижро этган.

«Загреб» эстрада ансамблида истеъдодли ёшлар ҳам кўплаб топилади. Мери Шипарович ва Милка Чекарунлар санъат даргоҳига янги кириб келган ана шундай ёшлардандир. Пойтахтимиз томошабинлари Мери ва Милка томонидан ижро этилган ранг-баранг қўшиқларни ҳам муносиб тақдирлашди.

— Бир ой давомида СССР шаҳарлари бўйлаб гастроллар ўтказмоқдамиз, — дейди ансамблнинг бадиий раҳбари Марқич Винко. — Биз Тбилиси, Боку, Ереван шаҳарларида ўз маҳоратларимизни намойиш этдик. Тошкентда бир ҳафта бўлиб, сўнгра Ленинград шаҳрига йў loламиз.

И. ЮСУПОВ.

ПОЧЧАНГИЗ БЎЛАМАН

(ИНТЕРМЕДИЯ)

Автобус бекати. Бир йигит китобга кўзини тикканча уёқдан бу ёққа юриб автобус кутмоқда. У гоҳ-гоҳ китобдан кўзини узиб, ўзидан сал нарида турган чиройлигина ёш аёлга тикилиб қўяди. Аёл бетоқат. Ҳадеб соатига қарайди.

АЁЛ — Кечирасиз, Сиздан бир нарса сўрасам мумкинми?

ЙИГИТ — Марҳамат, бемалол.

АЁЛ — Шу ердан Тўйтепага автобус юради дейишувди. Келганимга анчагина бўлди, дарак йўқ. Остановкаси ўзгарганми дейман.

ЙИГИТ — Йўқ, йўқ. Шу ердан юради. Лекин сал камроқ бўлади. Кепқоса керак.

АЁЛ — Раҳмат.

ЙИГИТ — Бу ёққа биринчи келишингизми, дейман-а?

АЁЛ — Йўқ, болалик пайтимда аямлар кўп олиб келардилар. Анчадан бери энди келишим.

ЙИГИТ — (Бир оз жилмайиб) — Шевангизга қараганда Фарғона водийсиданга ўхшайсиз.

АЁЛ — Ҳа, Андижонданман.

ЙИГИТ — Андижондан. Жуда яхши. Бизнинг ҳам қариндошлар бор. Асака атрофида. Ҳар йили ёзда бўламиз. Жуда чиройли жойлар-а.

АЁЛ — Дам олса бўладиган жой, бизники ҳам ўша атрофда. (соатига қарайди). Вой ўлмасам. Кеч кириб кетяпти. Такси остановкасига борақолай.

ЙИГИТ — Йўқ, йўқ, шошилманг. Биринчидан, таксичиларимиз кечки пайт қайтишим қуруқ бўлади, деб у ёққа боришмайди. Иккинчидан, энди менга ҳамроҳ бўлиб кетасиз. Мен ҳам Тўйтепага бораман. Истасангиз меҳмон экансиз, шаҳарни айлантирай. Панорамага борайлик.

АЁЛ — Йўқ, раҳмат. Эртароқ боришим керак. Бунинг устига ҳали кўчаларини ҳам тополмай қийналсам керак.

ЙИГИТ — Йўғе, эски замонлар ўтиб кетган. Ҳозир одамларнинг ҳаммаси саводли, сўраб суриштириб топиб оласиз. Менам ҳозир кутубхонадан чиқдим. Кинога борайин деб айнидим. Ёлғиз-бўйи одам бир ўзим нимаям қилдим деб уйга кетмоқчи бўп турувдим. Мана энди икки киши бўлдик. Яқинроқ «Москва»га бориб қўяқолайлик.

АЁЛ — (Кулиб) Москвага, ўзим ўшоқдан келяпман-ку.

ЙИГИТ — (Кулиб) — Йўқ, мен «Москва» кинотеатрига деяпман.

АЁЛ — Тушундим, шунчаки айтяпман-да.

ЙИГИТ — Москвада ўқийсизми?

АЁЛ — Ҳа, аспирантурада. Ёзда иш кўпайиб келолмовдим. Тошкентга қариндошимиз тушган. Мана энди келяпман.

ЙИГИТ — Жуда яхши. Шундай қилиб боролмайсизми кинога.

АЁЛ — Йўқ, раҳмат. Ундан кўра ўшоққа борарkансиз. Мана бу адресни топишга ёрдам беринг. Борганда яна кўча қидириб сарсон бўлиб юрмай (аёл йигитга адрес ёзилган бир парча қоғоз беради).

ЙИГИТ — (Адресни ўзича ўқийди, ранги ўчиб, бесаранжом бўлади). Сатурн кўчаси, 14-уй. (Аёлга муғомбирона қараб) Раъно сизнинг кимингиз бўлади?

АЁЛ — Амакимнинг қизи. Сиз Раънохонни танийсизми, ё қўшнимисизлар?

ЙИГИТ — (Бўшашиброқ). Танийман, мен с. с. сизнинг поччангиз бўламан.

АЁЛ — А?!

ЙИГИТ — (Иршайиброқ) ҳа, поччангиз.

Саидвали ҲАСАНОВ.

ЭҲТИЁТСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Бу вақтгача юз берган ёнғинларни анализ қилиш шуни кўрсатадики, бахтсиз ҳодиса аксарият ҳолларда аҳолининг ёнғинга қарши чораларни билмаслиги, баъзан эса эҳтиётсизлик қилиши оқибатида келиб чиқади.

Ёнғинга қарши қоидаларнинг бузилишидан Тошкентдаги Бойдисигит кўчасида тасодиф юз берди. 22-уйда яшовчилар печкадан фойдаланиш тартибини билмаганлар, натижада ёнғиндан катта зарар кўрганлар. Уй буюмлари, уйнинг ўзи ҳам қисман ёнган. Худди шундай ҳодиса 1-Александровский тупигидаги 1-уйда ҳам рўй берди. Уй эгасининг бепарволиги оқибатида аянчли аҳвол келиб чиқди. Шота Руставели кўчасидаги 66-уйда яшовчи И. Рисқулованинг бепарволиги ҳам қимматга тушди. Унинг уйидаги ҳамма буюмлар ёниб кетди. Уйнинг ўзи ҳам жиддий зарарланди.

Эски электр симларини вақтлироқ алмаштириш зарурлиги ҳақида ёнғинга қарши курашувчилар доимий эслатиб келадилар. Бу оддий қоидага хилоф иш тутилганлиги учун 1-Май кўчасидаг Фрунзе ошхоналар трестига қарашли 6-ошхона филиалига ўт кетган. Натижада бино томи ва холодильник камераси жиддий зарарланган. 1-Боткин проезди, 230-уйда яшовчи Коренковлар оиласида, Катта Олмазор кўча 118-уйда турувчи Миногинлар хонадонида электр асбобларига нисбатан эътиборсизлик қилиш туфайли шундай қўнгилсиз ҳодиса юз берди.

Бундай фалокатларга дуч келмаслик учун ёнғинга қарши оддий қоидаларга қатъий риоя қилиш, электр асбоблари ва печкалардан фойдаланишда эҳтиёт бўлиш лозим.

Н. БАТИГИНА.

ГУЛЧИ ҚИЗЛАР

ШРЕДЕР номидаги боғдорчилик- узумчилик ва виночилик институтига қарашли теплица хўжаликларида бўлган ҳар бир киши ўзини гуллар бўстонида ҳис этади. Хўжаликда манзарали ва анвойи гуллар барқ уриб очилган. Институт ходимлари ҳар тур ниҳолни авайлаб парваришлаб, янги навлар етиштириш учун тинимсиз илмий иш олиб бормоқдалар. Суратда: институт ходимларидан (чапдан ўнгга) Турсуной Валиева ва Мунаррама Фозилова лар теплица хўжалигида.

Спорт

ЎЗБЕКИСТОН СПОРТ КОМИТЕТИ МУКОФОТИ УЧУН

Республикамиз мастерлар футбол командалари ва физкультура коллективларининг Ўзбекистон спорт комитети мукофоти учун турнири бошланди. Бу мусобақада «Пахтакор» футболчилари билан бирга, «Янгиер», «Янгиариқ», «Автомобилист», «Нефтяник», «Труд», «Андижанец», Тошкентнинг Армия Спорт Клуби, ёшлар футбол мактаби каби командалари иштирок этади. Ўйинлар Тошкент, Самарқанд, Янгиер, Гулистон, Жиззах, Қарши ва Чирчиқ стадионларида ўтказилади. Командалар учта кичик группага бўлинган. Группа ғолиблари кейин фахрли совринн учун мусобақалашишади. Ғолиб команда шу ой охирида аниқланади. Бу турнир футболчиларимизнинг Совет Иттифоқи биринчилиги ўйинларига пухта тайёргарлик кўриши мақсадида ўтказилмоқда.

МАВСУМОЛДИ УЧРАШУВЛАРИ

Олий лига футбол командалари мавсумолди контроль ўйинлари ўтказмоқдалар. Мана улардан айримларининг натижалари: «Динамо» (Тбилиси) — «Днепр» — 1:0, «Динамо» (Тбилиси) — «Қайрат» — 0:0 ва ўн бир метрлик зарбалар тепилгач 3:4, «Қайрат» — «Динамо» (Минск) — 0:1, «Қайрат» — «Шахтёр» (Донецк) — 2:0, «Шахтёр» (Донецк) — «Черноморец» — 2:1.

ЎҚИТУВЧИЛАР КУЧ СИНАШМОҚДА

Тошкент шаҳар ўқитувчилари ўртасида стол тенниси, шахмат-шашка мусобақалари бўлиб ўтди. Районлараро бўлган учрашувларда мингга яқин педагог қатнашди. Стол тенниси учрашувлари Октябрь район ўқитувчиларининг ғалабаси билан тугади. Куйбишев райони вакиллари иккинчи ўринни олишди. Чилонзор район ўқитувчилари шахмат ва шашка мусобақаларида ғолиб чиқишди.

Пойтахт педагоглари спортнинг яна саккиз тури бўйича мусобақалашишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

* * *

Фарғона шаҳрида Ўзбекистон шашкачиларининг республика биринчилиги якунланди. Тошкент спартакчилари мусобақа ғолиби бўлдилар. Уларни СССР спорт мастери Шарифжон Ёқубов тайёрлаган эди. Тошкентликлар ғалабасига мактаб ўқувчилари А. Бормин, Ю. Шиманаев, А. Алимуҳамедов катта ҳисса қўшишди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.30 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 18.40 — «Ўқувчилар учун. **«Глобус»**, 19.10 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида); 19.25 — Ўн минут музика.

19.35 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.05 — А. Эминов, Э. Давлатовлар куйлайди, 20.25 — **«Ахборот»** информацион программаси.

20.45 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.25 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.30 — «Пуф ва Муф гаражда», «Пуф ва Муф арча ясатади». **Мультфильмлар**, — 11.05 — **«Шкид республикаси».** Бадиий фильм.

18.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.35 — **«Ёшлар ижоди».** Адабий кўрсатув (ўзбек тилида).

20.05 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

20.45 — **«Прогресс»** программаси (рус тилида).

Ўзбек тилида: 21.15 — Максим Горький номидаги Фарғона область театри артистларининг концерти, 22.00 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети, 22.30 — «Кино оламида».

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 — **Тошкент янгиликлари.** Рус тилида: 19.15 — **«Бондарёвлар».** Телевизион фильм, 19.30 — Қизиқарли математика (ўзбек тилида), 20.00 — Санъат турлари. **«Кино санъати».** Эстетика бўйича ўқув программа, 20.40 — «Буюк жасорат». Ҳужжатли фильм (ўзбек тилида). 21.00— **«Жонгинам».** Бадиий фильм.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/III да **Инқилоб тонги.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Совет циркининг энг ёш ҳайвон ўргатувчиси **Б. Денисов Африка шерлари билан.**

КИНО

Икки томчи сув — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 да, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30 ва 8.45 минутда).

Қиморбоз — «МОСКВА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, 5.30 ва кеч соат 7 да). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Элликка эллик — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 12, 2, 4, кеч соат 6, 8, 9, 10 да), «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Сибирлик аёл (кундуз соат 2.15 ва кеча соат 7 да). **Мовий муз** (кундуз соат 12, 5 ва кеч соат 9.30 минутда) — «ЧАЙКА».

Элликка эллик; Сеними, шошмайтур! (5 серия) **ва Жосуслик эҳтирослари** «ЎЗБЕКИСТОН» эрталаб соат 10, кундуз соат 1, 4, кеч соат 7 да ва 9.40 минутда). НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.30, кундуз соат 2.30, 5.20 ва кеч соат 8 да).

Кулгили қиз — «МОСКВА» (кундуз соат 3 ва кеч соат 8.30 минутда).

Инсонни севинг — ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11.30, кундуз соат 2.30, 5.30 ва кеч соат 8.30 минутда).

ЎРТА ОСИЁ ЛОЙИҲА-МОНТАЖ ИШЛАРИ БОШҚАРМАСИ

ЭВМ «МИНСК-32» да ишлаш учун программистлар тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда кечқурун бепул ўтказилади.

Олий ўқув юртини математика, иқтисодий кибернетика ёки ҳисоблаш техникаси мутахассислиги бўйича тугатган, ёши 30 дан ошмаганлар қабул қилинади.

Ўқишни тугатганлар корхоналарда доимий иш билан таъминланадилар.

Ўқиш муддати — 4 ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент — 107, Қирққиз кўчаси, 21-уй, телефонлар: 77-55-39; 33-62-48.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИ

1973 ЙИЛ ФУТБОЛ

МАВСУМИГА АБОНЕМЕНТЛАРНИ ТАРҚАТАДИ

Абонементлар стадионнинг марказий кассасида ва район кассаларида нақд пулга эрталаб соат 10 дан кеч 7 гача сотилади.

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда троллейбус ҳайдовчиларни тайёрлайдиган 4 ойлик курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга қабул қилинганлар трамвай ва троллейбусларда бепул юриш ҳуқуқи ҳамда ойига 60 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар.

Ёлғиз кишилар прописка ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 28-уй.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р — 01266. ИНДЕКС 64697. № В—1689.